

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2143/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-417/24-S

Název	Základní škola Pečky, okres Kolín
Sídlo	Tř. Jana Švermy 342, 289 11 Pečky
E-mail	admin@zspecky.cz
IČO	49 862 456
Identifikátor	600 045 251
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ing. Luboš Zajíc, MBA
Zřizovatel	město Pečky
Místo inspekční činnosti	Pečky 1039, Pečky Petra Bezručě 330, Pečky Tř. Jana Švermy 342, Pečky
Inspekční činnost na místě	13. 5., 15. – 16. 5. a 20. 5. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Pečky, okres Kolín (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. Jedná se o městskou plně organizovanou školu s rozsáhlým spádovým obvodem a s rozličným socioekonomickým složením žáků, někteří z nich jsou kontinuálně podporováni ze studijního fondu. Jde o školu se všeobecným zaměřením kladoucím důraz na podporu vzdělávání všech žáků.

K termínu inspekce se v základní škole vzdělává 754 žáků, včetně 50 žáků s odlišným mateřským jazykem, z nichž cca deset je s částečnou jazykovou bariérou, ve 31 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků školy (800) je naplněn zhruba z 94 %. Dlouhodobě počet žáků školy narůstá – od minulé inspekční činnosti v dubnu 2018 jde o zvýšení o cca 130 žáků. K obdobnému vývoji došlo i mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), kterých se ve škole aktuálně vzdělává 123, z nichž 13 podle individuálního vzdělávacího plánu.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je uskutečňováno v sedmi odděleních s aktuálním počtem 170 účastníků, což je 85 % jejich nejvyššího povolenému počtu. Školní klub včetně činnosti několika zájmových útvarů aktuálně navštěvuje 57 účastníků, což je 95 % jejich nejvyššího povoleného počtu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) je ve funkci od roku 2008. Koncepce rozvoje školy zpracovaná na roky 2015 – 2025 zahrnuje všechny podstatné oblasti její činnosti. Dílčí cíle jsou měřitelné a reálně naplnitelné. Dochází k jejich postupné realizaci s důrazem na čtyři priority v tomto školním roce – čtenářská gramotnost, digitální technologie, pohybové aktivity a samostatnost žáků. Struktura a organizace řízení odpovídají podmínkám i velikosti školy. Ředitel jmenoval zástupce pedagogického i nepedagogického úseku. Všichni mají ve své působnosti pevně stanovené úkoly a činnosti a navzájem spolu úzce spolupracují. Ve spojení s vedoucími předmětových komisí je tak nastavena převážně funkční řídicí hierarchie školy, která se pozitivně odráží spíše v zajišťování organizačně-administrativních záležitostí školy než při zvyšování úrovně jejího výchovně-vzdělávacího procesu. Vedení školy realizuje většinou účinné hospitace.

Přenos informací směrem k zákonným zástupcům žáků je vhodně nastaven, spolupráce se účinně rozvíjí při pravidelných schůzkách i osobních jednáních a efektivně přispívá k rozvoji žádoucích podmínek školy. Vzdělávací nabídku škola dostatečně prezentuje na svých aktualizovaných webových stránkách, třídních schůzkách i nástěnkách. Škola vhodně rozvíjí souměřitelnost i se svým zřizovatelem a regionem, je zapojena i do četných mezinárodních vzdělávacích aktivit.

Od poslední inspekční činnosti početně rozšířený a částečně obměněný pedagogický sbor je složen z 45 učitelů včetně ředitele a 20 asistentek pedagoga v základní škole, sedmi vychovatelek v zájmovém vzdělávání. Školní poradenské pracoviště (dále „ŠPP“) tvoří pět pracovníků, kteří jsou pro svou činnost odborně kvalifikovaní. Příležitost ke zvýšení efektivnosti poradenství a kontroly jeho jednotlivých oblastí má škola v rozšíření týmu ŠPP a účelnějším rozdělení působnosti pracovníků v rámci prvního a druhého stupně či v užším vymezení kompetencí na kariérové poradenství, péči o žáky se SVP a na prevenci rizikového chování. Ředitel splňuje předpoklady pro výkon své funkce. Tři pedagogové postrádají odbornou kvalifikaci, kterou si doplňují příslušným studiem. Ředitel se aktivně snaží získat kvalifikované pedagogy. Další vzdělávání pedagogických pracovníků účelně

vychází z potřeb školy i zájmu pedagogů a je z velké části zaměřeno na zlepšování kvality poskytovaného vzdělávání.

Materiální a finanční podmínky umožňují vzdělávání podle příslušných ŠVP. Od minulé inspekční činnosti došlo ke zlepšení zejména v prostorových podmínkách pro výuku včetně nové školní dílny a k modernizaci digitální techniky. V základní škole i školní družině byly rekonstruovány kmenové třídy a vznikly další odborné učebny. Pravidelně je doplňováno vybavení učeben školním nábytkem, učebními pomůckami a didaktickými materiály. Od minulé inspekční činnosti přetrvává organizačně náročná výuka tělesné výchovy mimo areál školy z důvodu stále chybějící kvalitní vlastní tělocvičny.

Žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví. V případě vzniku úrazu jsou následně opětovně poučeni o pravidlech bezpečného chování. Tato praxe je dostatečně účinná, míra školní úrazovosti není vysoká. V době inspekční činnosti byly dohledy o přestávkách pedagogů prováděny, budovy byly zajištěny proti vstupu cizích osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společnými pozitivními vlastnostmi výuky hospitované v základní škole bylo esteticky podnětné a motivační prostředí, příjemná a klidná atmosféra, pracovní charakter hodin a převažující vstřícný vzájemný vztah mezi učiteli a žáky.

Vzdělávací cíle při výuce na prvním i druhém stupni byly stanoveny v souladu se ŠVP, směřovaly zejména k upevňování znalostí a dovedností, ojediněle byly cíleně rozvíjeny postoje žáků. Všechny hodiny byly připravené a dobře strukturované. Využití digitálních technologií učitelem bylo časté, asi jen v polovině hodin je využili také žáci. Převažovala účelná frontální výuka, kombinovaná se samostatnou prací. Přibližně v jedné třetině pedagogové vhodně zařadili práci ve dvojicích nebo skupinách. Ve výuce se vyučujícím dařilo využívat znalosti a dovednosti žáků z reálných životních situací. Závěrečné shrnutí a zhodnocení ve sledovaných hodinách ve většině případů obsahovalo zjednodušenou reflexi žáků. Vzájemné hodnocení bylo využito ojediněle.

Při výuce českého jazyka na prvním stupni byli žáci vždy vhodně motivováni. V počátečním čtení byl správně dáván důraz na sluchovou analýzu a syntézu. Ve většině hodin učitelky cíleně posilovaly paměť žáků vhodnými typy úkolů. Zařazená práce s textem účelně podporovala čtení s porozuměním. Ve většině sledovaných hodin byli žáci cíleně vedeni ke zvládnutí mluvnice a pravopisu.

Sledovaná výuka anglického jazyka systematicky podporovala na přiměřené úrovni rozvoj slovní zásoby a její využití žáky při komunikaci. Účelně byla zařazena motivace a poslech s vizuální oporou. Starší žáci prokázali porozumění psanému textu, vhodně doplňovali věty podle jejich smyslu.

V hospitovaných hodinách matematiky učitelky kladly důraz na představu čísla a numeraci, dávaly všem dostatečný prostor pro plnění zadaných úkolů. Účinnou motivaci pedagožky uplatňovaly ve dvou třetinách sledovaných hodin především prostřednictvím matematických her. Výuka byla obohacena názornými pomůckami. Příležitostí ke zlepšení je cíleně zařazení diferenciacie obsahu vzdělávání s ohledem na maximální potenciál jednotlivých žáků.

Při výuce v oblasti Člověk a jeho svět žáci pracovali s učebnicemi a pracovními listy, účelně využívali také zajímavá videa podporující vzdělávací obsah. Sledované hodiny byly dobře strukturované, mezipředmětově propojené, většinou však chyběly aktivizační chvilky

pro zvýšení koncentrace pozornosti. V řízeném rozhovoru dominovaly zkušenosti z reálného života žáků.

Ve většině hospitovaných hodin českého jazyka, cizích jazyků a společenskovedních předmětů na druhém stupni převažovala frontální výuka s využitím klasických výukových metod slovních, zejména vyprávění, vysvětlování a práce s textem. Pouze v některých hodinách se efektivně kombinovaly prvky frontální výuky se samostatnou prací žáků nebo prací ve skupinách či ve dvojicích. Všechny hodiny byly připravené, až na výjimky věcně správné, avšak s převládající pasivní účastí žáků ve vyučování a dominantním působením vyučujících. V navštívených hodinách žáci a učitelé většinou pracovali pouze s tradičními učebními pomůckami (učebnice, učební texty, příp. pracovní listy). Při výuce byla práce s digitálními technologiemi – interaktivní tabule, méně tablety či chytré telefony – patrná spíše při jednoduché prezentaci učiva vyučujícím nebo žákem na úkor intenzivnější práce s výukovými aplikacemi, jako je např. Kahoot. V minulosti realizovaná systémová příprava talentovaných žáků na certifikované zkoušky z anglického jazyka škola aktuálně neuskutečňuje z důvodů omezených personálních kapacit učitelů.

Výuka matematiky na druhém stupni nebyla zcela jednotná v přístupu učitelů. Byla zaznamenána velmi efektivní práce žáků v rámci skupin a náležitá podpora ze strany vyučujícího, kdy byla žákům dána i účinná zpětná vazba. Naproti tomu v jiné hodině byla více registrována samostatná práce žáků s dominantním působením učitele. Digitální technika byla využita spíše pro prezentaci témat žákům bez podpory k jejich vlastní práci, případně k podpoře jejich kritického myšlení. Stejně tak prostor pro hledání vlastních řešení zadaných úloh byl spíše ojedinelý.

Výuka přírodovědných předmětů probíhala v respektující a pracovní atmosféře. Převažovala spíše frontální forma výuky vhodně doplněná prací ve skupinách s podporou spolupráce a diskuse žáků. Jen v menší části hodin byla výuka vedena s převažujícím působením učitele, kdy vyučující neposkytl dostatečný prostor pro spolupráci nebo samostatnou práci žáků v rámci vyhledávání či ověřování informací. Ve většině sledovaných hodin byl využit dostatek metod podporujících upevnění znalostí a dovedností žáků. Občas žáci mohli tvořit vlastní hypotézy, které si následně ověřovali při praktických činnostech (pokusech).

Při výuce práce s technickými materiály jsou využívány moderně a velmi kvalitně vybavené školní dílny, které žákům poskytují možnost zdokonalovat své manuální dovednosti a uplatňovat získané znalosti při praktickém vyučování v rámci práce se dřevem a kovy.

Kvalitní speciální učebnice a didaktické materiály byly funkčně využívány ve výuce žáků se SVP, která směřovala vhodně k posílení oslabených kognitivních funkcí. Činnost asistentů pedagoga v běžné výuce byla většinou zaměřená účelně na podporu žáků se SVP či žáků s odlišným mateřským jazykem.

Celkově bylo ve výuce napříč oběma stupni zapojeno málo kreativních, neotřelých nápadů a inovativních či alternativních prvků. Ve většině hodin chyběla účinná pozitivní motivace, efektivní zpětná vazba zaměřená na vzdělávací pokrok žáků. Vyučující málo využívali rozmanité informační zdroje ve výuce, jako jsou např. encyklopedie, slovníky a jiné vhodné zdroje tištěné nebo elektronické.

Zájmové vzdělávání vhodně podporuje rozvoj vědomostí i dovedností účastníků v oblasti jejich zájmu. Činnosti ve školní družině i školním klubu jsou účelně doplněny příležitostnými kulturními nebo sportovními akcemi. Příjemná atmosféra pozitivně podporovala rozvoj osobnostních a sociálních dovedností účastníků. Aktivity se efektivně střídaly, nejčastěji byly cílené na výtvarné činnosti a všestranný rozvoj tematicky zaměřený na posilování kladného vztahu účastníků k přírodě.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pro sledování kvality vzdělávání v základní škole její vedení účelně využívá různé interní zdroje. Kromě výsledků z tematických a čtvrtletních prací, výstupů výukových projektů škola vyhodnocuje výsledky žáků formou tzv. ředitelských testů. Dále ke sledování kvality vzdělávání využívá hospitační činnost a projednávání výsledků vzdělávání žáků na pedagogické radě. Dalším používaným nástrojem jsou externí srovnávací testy, z nichž nejlepších výsledků bylo v období od minulé inspekční činnosti dosaženo v pátém ročníku v matematice. V dalších oblastech byly výsledky žáků průměrné. Vedení školy výše uvedené informace analyzuje, seznamuje s nimi učitele, žáky i zákonné zástupce v rámci výroční zprávy a dále s výsledky účelně pracuje v rámci metodických sdružení a předmětových komisí. Účinnost přijatých opatření k podpoře znalostí žáků již dále vedení dostatečně nevyhodnocuje.

Školu navštěvují někteří žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí. Tito žáci mají znatelně vyšší absenci, která se odráží v jejich zhoršeném prospěchu. Z analýzy výsledků žáků školy vyšlo 16 % žáků ohrožených školním neúspěchem, a to včetně žáků prvního stupně. Systém podpory těchto žáků je sice realizován, ale není systematicky vyhodnocován. Škole se nedaří dostatečně zapojit do spolupráce zákonné zástupce pro minimalizaci vysoké absence žáků a podpořit jejich motivaci k pravidelné docházce.

Z rozboru prospěchu v letošním a loňském školním roce byl patrný obtížný přechod žáků z prvního na druhý stupeň, kde dochází ke zhoršení prospěchu některých žáků, problematické jsou v tomto směru převážně nové předměty (dějepis, fyzika, zeměpis).

Z celkového počtu žáků ve druhém pololetí ve školním roce 2022/2023 neprospěla přibližně 2 % žáků a 69 % jich prospělo s vyznamenáním. Podpůrná opatření jsou žákům se SVP poskytována v plné míře dle doporučení poradenského zařízení, jejich výsledky jsou také vyhodnocovány, ale dále se s nimi nepracuje, což vede k ohrožení školním neúspěchem těchto žáků.

V případě vysoké neomluvené absence škola ukládá kázeňská opatření, příp. chování žáků hodnotí sníženým stupněm. Kázeňská opatření převažují nad pochvalami žáků. Prostor pro zlepšení je v úpravě kritérií pro udělování pochval tak, aby mohli být žáci více motivováni k získání kladného hodnocení chování.

ŠPP většinou efektivně poskytuje podporu, poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Účinnost poskytovaných podpůrných opatření je však limitována méně efektivním kontrolním systémem ze strany vedení školy i jednotlivých členů ŠPP. Příležitostí ke zlepšení je systematické vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření žáků se SVP bez zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu. Kariérové poradenství se daří zajišťovat v potřebném rozsahu i kvalitě.

Ve škole aktivně pracuje žakovský parlament. Jeho prostřednictvím se žáci vyjadřují k chodu či vybavení školy, navrhují četné aktivity pro ostatní žáky včetně zapojení členů pedagogického sboru, výrazně se podílejí také na akcích školy pro širší veřejnost. Škola pokračuje v úspěšné podpoře demokratických principů u žáků prostřednictvím konzultačního centra v rámci programu Škola pro demokracii. Ve škole dále funguje úspěšný ekotým, který obhájil mezinárodní certifikát Ekoškola.

Vedení školy identifikovalo závažné problémy s početnou skupinou žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Dlouhodobě v týmu ŠPP intenzivně pracuje sociální pedagog, který se danými problémy zabývá a cíleně poskytuje podporu těmto žákům nejen při přípravě na výuku. Dodržování třídních pravidel, zařazování preventivních programů

a podpora zdravého způsobu života do výuky napomáhají prevenci rizikového chování. Příležitostí ke zlepšení v této oblasti je začlenění třídnických hodin mezi pravidelné aktivity směřující ke stmelování třídních kolektivů.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině i školním klubu odpovídají cílům stanoveným v ŠVP i jejich osobním zájmům a možnostem. Účastníci jsou účelně směřováni k získávání nových informací prostřednictvím pestré škály metod práce, jsou také systematicky vedeni k sebepoznání, rozvoji osobnostních a sociálních dovedností i individuálních zájmů, což dokládají výsledky realizovaných aktivit.

Závěry

Vývoj školy

- Výrazný nárůst počtu žáků školy a tomu odpovídající nárůst počtu i částečná obměna pedagogických pracovníků.
- Průběžná dílčí rekonstrukce areálu školy a modernizace jeho vnitřního vybavení.
- Ukončení činnosti systému výuky anglického jazyka a přípravy žáků na certifikované jazykové zkoušky z anglického jazyka.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti se podařilo odstranit pouze částečně – přetrvává např. minimální uplatňování diferencovaného přístupu k žákům ve výuce – v práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky talentovanými.

Silné stránky

Základní škola

- Podpora participace žáků na všestranném rozvoji školy směřujícím k názorové pluralitě a šíření demokratických myšlenek občanské angažovanosti např. prostřednictvím aktivního školního parlamentu nebo ekotýmu. (3.4)
- Systematická činnost školy v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty rozvíjející ekologické myšlení žáků a jejich souměřitelnost s regionem. (4.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Nízké využívání rozmanitých informačních zdrojů ve výuce a chybějící diferenciaci zadávaných úloh a cvičení žákům vzhledem k jejich předpokladům ke vzdělávání, a to jak v případě žáků nadaných, tak v případě žáků ohrožených školní neúspěšností. (4.2)
- Chybějící účinné hodnocení a sebehodnocení žáků ve vztahu k cíli hodiny podle předem známých kritérií. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit účinnost kontrolního a evaluačního systému školy včetně didakticko-metodického vedení pedagogických pracovníků.

- Využívat rozmanitých informačních zdrojů ve výuce – např. encyklopedií, slovníků a dalších vhodných zdrojů.
- Zavést a dále podporovat diferenciaci zadávaných úloh a cvičení žákům vzhledem k jejich předpokladům ke vzdělávání, a to jak v případě žáků nadaných, tak v případě žáků ohrožených školní neúspěšností.
- Zařazovat účinné prvky hodnocení a sebehodnocení žáků ve vztahu k cíli hodiny podle předem známých kritérií.
- Posílit tým školního poradenského pracoviště a účelněji vymezit kompetence jeho jednotlivých členů.
- Systematicky vyhodnocovat účinnost podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bez zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu.
- Začlenit třídnické hodiny mezi pravidelné aktivity směřující ke stmelování třídních kolektivů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školy včetně platných dodatků
2. Doklad o prodloužení funkčního období ředitele školy
3. Informace o škole (výpis z rejstříku škol a školských zařízení, regionální sběr dat, webové stránky a webový informační systém školy)
4. Školní vzdělávací programy pro základní a zájmové vzdělávání účinné ve školním roce 2023/2024
5. Školní řád základní školy, vnitřní řády školní družiny a školního klubu účinné ve školním roce 2023/2024
6. Školní matrika základní školy, školní družiny a školního klubu k termínu inspekční činnosti – vzorek
7. Doklady o přijímání k základnímu a zájmovému vzdělávání za školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti – vzorek
8. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů za školní roky 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
9. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce za školní roky 2022/2023 a 2023/2024 – vzorek
10. Záznamy z pedagogické rady a z jednání předmětových komisí za školní roky 2022/2023 a 2023/2024 – vzorek

11. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2023/2024 včetně záznamů z hospitační činnosti
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště účinná k termínu inspekční činnosti – vzorek
13. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
14. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-1032/18-S, ze 7. 5. 2018
15. Personální dokumentace (vzorek dokladů o odborném a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, inzerce k zajištění odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků)
16. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků platná ve školním roce 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
17. Ekonomická dokumentace (finanční vypořádání dotací v roce 2023, závazné ukazatele rozpočtu 2023, účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2023)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Aleš Franc, Ph.D., školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Stanislava Matulová, školní inspektorka

PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., školní inspektorka

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka

PhDr. et PaedDr. Zbyněk Kundera, školní inspektor

Bc. Marcela Jüstelová, kontrolní pracovnice

12. 6. 2024